[2020] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1112

ਰਾਜਾ @ ਅਯੱਪਨ

ਬਨਾਮ

ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜ

(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1120 ਦਾ 2010)

ਅਪ੍ਰੈਲ 01, 2020

[ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 – ਧਾਰਾ 15 – ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵੈਚਛਿਕ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਫੈਸਲਾ: ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ, ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਪੀਡਬਲਿਊ-28) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਚ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਅਤ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਤਕਨੀਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ – ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ – ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਚ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਕੇਵਲ ਨਿਯਮ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈਚਛਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ – ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਸਵੈਚਛਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਨੇ ਕੇਵਲ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈਚਛਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਰੱਦ – ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ 164 – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 21 – ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਿਯਮ – ਧਾਰਾ 15(3).

ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987: ਧਾਰਾ.15 – ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਸਵੀਕਾਰਯ ਨਹੀਂ – ਧਾਰਾ.15 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਉਸ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ – ਚੂੰਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਇਹ ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈਚਛਿਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਵੈਚਛਿਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਸਵੈਚਛਿਕ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16]

ਪਕਾਲਾ ਨਾਰਾਇਣ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ 1939 PC 47 ; ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (2005) 11 SCC 600 : [2005] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 79 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1.2 ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25 ਤੋਂ 30 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰੈਂਕ ਵਾਲੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਵ-ਆਰੋਪਣ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਤੇ ਸਵੀਕ□ਤ ਸੈਂਦਰਿਆਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਨਿਆਂਪੂਰਣਤਾ ਨਾਲ ਸਖਤ ਅਨੁਰੂਪਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [1121-H; 1122-A-B] 2.1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ (DW-1) ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 19.05.2007 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 22.05.2007 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 25.07.2007 ਤੱਕ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। PW-27 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 25.07.2007 ਤੋਂ 27.07.2007 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 25.07.2007 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਤ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂ 2.2 26.07.2007 ਨੂੰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-29 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-28, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26.07.2007 ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। 26.07.2007 ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 15(3) ਅਧੀਨ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ. ਪੀ-57 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ 26.07.2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਚੇਤਾਵਨੀ 26.07.2007 ਜਾਂ 27.07.2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਸ. ਪੀ-57 ਅਨੁਸਾਰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਨੇ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਅਤ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਸਵੈਚਛਾ ਬਾਰੇ ਅਸਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੀ ਅਤਿ ਆਵਸ਼ਯਕ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20, 21]

3.1 ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 164 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ

ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪਾਲਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 164 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਜੇਕਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ, ਪੂਰਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22]

3.2 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ PW-28 ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਢੰਗ ਸਾਰੇ ਉਹ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਪੁਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈਚਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। Ex. D-1 ਅਤੇ D-2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23]

4.1 ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਅਧੀਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਹੈ, ਜੋ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਯੁਕਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ...

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਨੁਸਾਰ, 1993 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਵੀ ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 24, 8]

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 569 : [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਲਿਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 253 : [1999] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ; ਜਮੀਲ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2003) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 673 – ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4.2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇੱਕ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸੰਯੁਕਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏਗਾ। ਚੂੰਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 31, 33, 34]

ਅਨੰਤ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜ 1984 ਕ੍ਰਿ. ਲੀ. ਜੇ. 1126 – ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

1994| 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾ 10

2005| 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 79 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 15

939 ਪੀ.ਸੀ. 47 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 16

2003) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 673 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 18

1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 29

1984 ਕ੍ਰਿ. ਲੀ. ਜੇ. 1126 ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾ 32 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1120 ਦੀ 2010

ਤਾਰੀਖ 04.12.2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਆਂਕਾ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ 2 (ਪੰਜਵੀਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ, ਚੈਨਈ - 104) ਵਿੱਚ ਕੈਲੰਡਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1/2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੁ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਾਈ.ਏ. ਰੁਨਾਗਿਰੀ, ਐਮ.ਪੀ. ਪਾਰਥੀਬਨ, ਏ.ਐਸ. ਵੈਰਾਵਨ, ਹਾਰਦਿਕ ਗੌਤਮ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਯੰਤ ਮੁਥ ਰਾਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰੌਏ ਅਬਰਾਹਮ, ਪੀ.ਵੀ. ਦਿਨੇਸ਼, ਐਮ. ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਟੈਰਰਿਸਟ ਅਤੇ ਡਿਸਰੁਪਟਿਵ ਐਕਟਿਵਿਟੀਜ਼ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1987 (ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ 'ਟਾਡਾ ਐਕਟ') ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਾਰੀਖ 04.12.2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਆਂਕਾ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ 2, ਚੈਨਈ ਵਿੱਚ ਕੈਲੰਡਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1/2007 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ 2 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 3(3) ਅਤੇ 4(1) ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 5 ਆਫ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1908 ਅਧੀਨ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

2. ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ 1988 ਦੌਰਾਨ ਫਰਾਰ ਦੋਸ਼ੀ, ਇਲੰਗੋ @ ਕੁਮਾਰਨ @ ਰਵੀ @ ਸੰਥੋਸ਼ ਅਤੇ ਸੁਕੂ @ ਸੁਕੁਮਾਰਨ @ ਕੁਮਾਰ, ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 'ਤਾਮਿਲਾਰ ਪਸਾਰਾਈ' ਨਾਮ ਹੇਠ ਤ੍ਰਿਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੈਣ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਇਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ 13 ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੂਨ 1988 ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਟੇਰੀਏਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ 'ਨਾਮੱਕਲ ਕੱਵਿਗਨਰ ਮਾਲਿਗਾਈ' ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ, ਸੁਕੂ ਅਤੇ ਸ਼ਨਮੁਗਾ ਸੁੰਦਰਮ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਐਡਵਾਂਸਡ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ, ਤ੍ਰਿਚੀ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਂ ਬੰਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟਾਈਮਰ ਦੀ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਸਿੱਖੀ।

3. ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 1990 ਦੌਰਾਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਕੂ ਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਪ੍ਰਿੰਟਿਡ ਸਰਕਿਟ ਬੋਰਡ, ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਟਡ ਸਰਕਿਟ ਸਵਿੱਚ, ਰੋਧਕ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਮੁਗਾ ਸੁੰਦਰਮ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਟਾਈਮਰ ਡਿਵਾਈਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਟਾਈਮ ਬੰਬ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ (ਐਮ.ਓ-7) ਨਾਅਰੇ ਲਿਖੇ ਜੋ 'ਤਮਿਲਰ ਪਸਾਰਾਈ' ਦੀ ਸਲਾਮੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 22.09.1990 ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਬੰਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਬੰਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ, ਨਾਮਤਃ, ਸੁੱਕੂ ਦੁਆਰਾ, ਜੇਰੀਕੈਨ (ਐਮ.ਓ-1) ਵਿੱਚ ਟਾਈਮਰ ਡਿਵਾਈਸਾਂ (ਐਮ.ਓ-6) ਨਾਲ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਸਮੇਤ, ਨਮੱਕਲ ਕਵਿਗਨਰ ਮਾਲਿਗਾਈ ਦੇ ਨੇੜੇ 22.09.1990 ਨੂੰ ਫਟਣਾ ਸੀ। ਬੰਬ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਲਗਭਗ 6.45 ਵਜੇ ਮੱਦਰਾਸ ਦੇ ਆਰਮਡ ਰਿਜ਼ਰਵਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਜੀ.ਐਮ. ਰਾਜੇਂਦਰਨ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਬੰਬ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਫੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਪਾਰਥਸਾਰਥੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-21), ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ., ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1967 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2-F(d)(1) ਅਤੇ (2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 120-B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3(3) ਅਤੇ 4(1) ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

4. 24.09.1990 ਨੂੰ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਬੰਬ ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਸਕੁਆਡ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

5. ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ.ਬੀ.ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ., ਥਾਂਜਾਵੂਰ, ਨੇ ਇੱਕ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮਿਸਿਜ਼ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਾਮਨ ਨੂੰ 'ਕਿਊ' ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ।

6. 10.05.1993 ਨੂੰ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-26, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਐਸ.ਬੀ.ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ., ਨੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 1 ਜੀ0/90, ਫੋਰਟ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਚੇਨਈ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਤੀਸ਼ @ ਵਾਡਿਵੇਲੂ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਦੀ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 04.06.1993 ਅਤੇ 14.07.1993 ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਭੇਜੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਅਤੇ ਵਾਡਿਵੇਲੂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। [ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.] ਦੇ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ।

ਦੋਸ਼ੀ, ਚੰਦਰਨ, ਉਸ ਨੇ ਚੰਦਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 02.09.1993 ਨੂੰ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

7. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ 03.09.1993 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 14 ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3(3), (4)(1) ਅਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 35(1)(ਏ), ਧਾਰਾ 3 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 25(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ।

8. ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 24.05.2007 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਐਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ‘ਕਿਊ’ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰ, ਕੋਟਰਾਂ, ਚੈਨਈ, ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ‘ਕਿਊ’ ਬ੍ਰਾਂਚ ਤੰਜਾਵੂਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਨਾਰਕੁੜੀ ਪੀ.ਐਸ. ਕ੍ਰ. ਨੰ. 954/94 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-26 ਨੇ 25.07.2007 ਤੋਂ 27.07.2007 ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 26.07.2007 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ, ਐਕਸ. ਪੀ-55 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-27 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 27.07.2007 ਨੂੰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਨੇ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਔਪਚਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ. ਪੀ-56 ਅਤੇ ਪੀ-57 ਅਨੁਸਾਰ। ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਨੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪਰਿਸ਼ਿਸਟ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ 27.07.2007 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੌਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ।

9. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਏ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ 28 ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਐਕਸ. ਡੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ-7 ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

10. ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗਮੁਥੂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ-57) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪੀਡਬਲਿਊ-28 ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਾਈਡਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿ

11. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਮੁਥ ਰਾਜ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸਠ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

13. ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 27.02.2007 (ਐਕਸ. ਪੀ-57) ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ-26 ਅਤੇ ਪੀ-27) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

14. ਇਸ ਲਈ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ (ਐਕਸ. ਪੀ-57) ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

1 1994 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 569 2 1939 ਪੀ.ਸੀ. 47 [ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

“....ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੱਥ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੱਥ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ....”

16. ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵੈਚਛਿਕ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਲੋਭਨ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੈਚਛਿਕ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਵੈਚਛਿਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ3$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਹੈ:

“29. ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਰਾਤਮਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਾ ਕਰੇ। “ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸਵੈਚਛਿਕ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੋਸ਼, ਜੇਕਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਰਦਾਰ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ।” (ਵੇਖੋ ਟੇਲਰ ਦੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਟ੍ਰੀਟੀਸ, ਖੰਡ I.) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਵੈਚਛਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਭ, ਇਨਾਮ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੀ ਆਸ ਜਾਂ ਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮ ਕੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰੀ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਡਰ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਹੋਏ ਡਰ ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਖਤ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਯਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।”

17. ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25 ਤੋਂ 30 ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀ-ਇੰਡਾਇਟਮੈਂਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਿਸ

“(1) ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ;

(2) ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਅਧੀਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨਿਯਮ 15(5) ਅਧੀਨ ਭੇਜਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਅਸਲ ਬਿਆਨ, ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਮਕੈਨਿਕਲ ਉਪਕਰਣ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੇਵਜਹ ਦੇਰੀ ਦੇ;

(3) ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(4) ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1973 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ

ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ 1987 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 17 ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1956 ਅਧੀਨ [ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜੀਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਧਾਰਾ 13, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੈਂਕ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(5) ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਭਿਯੋਗ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ।

(6) ਜੇਕਰ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਐਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਚੁੱਪ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਬਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਜਮੀਲ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਵੈਚਛਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“35. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(i) ਜੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੈਚ੍ਛਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

(ii) ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

(iii) ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਜੋਂ, ਆਮ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਥੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਬੂਤੀ ਕੀਮਤ ਇਸ ਕਦਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਆਮ ਲੋੜ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ।

(iv)

ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ

ਕਿਸਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਸਮਝਦਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(v)

ਟਾਡਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਦੀ ਲੋੜ, ਜੋ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲਿਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭੇਜਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਓ ਵਿਚਾਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਵੈਚੁਛਿਕ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ DW-1 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 19.05.2007 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੇਨਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਚੀ, "ਕਿਊ" ਬ੍ਰਾਂਚ ਦਫ਼ਤਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 22.05.2007 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਯਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਤ੍ਰਿਚੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 25.07.2007 ਤੱਕ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। PW-27 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 25.07.2007 ਤੋਂ 27.07.2007 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 25.07.2007 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਮਿਸਟਰ ਰਾਜੇਂਦਰਨ, 'ਕਿਊ' ਬ੍ਰਾਂਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਤ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ (Ex. D-1) ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਤਸੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਡ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ (Ex. D-2) ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ PW-28 ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

20. 26.07.2007 ਨੂੰ, PW-29 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ PW-28 ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। PW-28 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 26.07.2007 ਤੱਕ, ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। 26.07.2007 ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ TADA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ TADA ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 15(3) ਅਧੀਨ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ PW-28 ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵ, Ex. P-56 ਮਿਤੀ 26.06.2007। ਜਿਵੇਂ ਕਿ Ex. P-57 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ TADA ਐਕਟ ਅਤੇ TADA ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। PW-28 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ 26.07.2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਸਮਕਾਲੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਚੇਤਾਵਨੀ 26.07.2007 ਜਾਂ 27.07.2007 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 27.07.2007 ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ (ਪ੍ਰਤੀ Ex. P-57) ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ PW-28 ਨੇ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਦੀ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ, ਕਿ

Ex. P-56 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੁੱਟਨੋਟ ਨਾਲ TADA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ TADA ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀਅਤ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਵਾਬਾਂ ਤੋਂ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈਚਛਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈਚਛਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਅਸਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

22. ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 164 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਚਰਜ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 164 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਜੇਕਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ, ਸਾਰੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

23. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ PW-28 ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਪੁਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਵੈਚਛਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। Ex. D-1 ਅਤੇ D-2 ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

24. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ (Ex. P-26 ਅਤੇ P-27) ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕਬੂਲਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

25. ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਬਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (PW-20) ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 160/1990 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

26. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ TADA ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਵਿਫਲ ਕਰ ਸਕੇ।

27. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਸ. ਪੀ-26 ਅਤੇ ਐਕਸ. ਪੀ-28 ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

28. ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲ

ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਤੇ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਨੁਸਾਰ 1993 ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ, ਵੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਵੇ।

29. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਲਿਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ5$_{SUPERSCRIPT}$ ਜਸਟਿਸ ਕਾਦਰੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“688. ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 24 ਤੋਂ 30 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਇਸਦੀ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੰਪੂਰਣ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

689. ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

“ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰੈਂਕ ਵਾਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਕੈਨਿਕਲ ਉਪਕਰਣ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ” ਉਪਕਰਣ ਜਿਵੇਂ ਕੈਸੇਟ, ਟੇਪ ਜਾਂ ਸਾਊਂਡਟ੍ਰੈਕਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਚਿੱਤਰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਬਲ ਕਬੂਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।”

ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ, ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਸਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਿਲ ਕਬੂਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਸਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਨੂੰ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਹਨ।

30. ਜਮੀਲ ਅਹਮਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ:

“30……ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸਿਦਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੰਧਤ ਇਕੱਠੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਜਾਣ।”

31. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਬਿਲ ਕਬੂਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ

ਵਸ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਇਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਾਬਿਲ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ 1993 ਵਿੱਚ ਸੋਧੀ ਗਈ ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਿਖਣ ਵਰਗਾ ਹੈ।

32. ਅਨੰਤ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਬਨਾਮ ਰਾਜ6 ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਇਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। [ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਬੂਲਨਾਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਰੇਂਦਰ ਬਹੇਰਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਨਾ ਦਾਸ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 30 ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਮਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਰੇਂਦਰ ਬਹੇਰਾ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਬੂਤ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਬੈਨਾ ਦਾਸ ਖਿਲਾਫ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

33. ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਬਿਆਨਾਤ (ਐਕਸ.ਪੀ-26 ਅਤੇ ਪੀ-27) ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

34. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 4.12.2009 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਈਡਿੰਗ ਜੱਜ, ਡਿਜ਼ਾਈਨੇਟਿਡ ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ 2, ਚੇਨਈ, ਦੁਆਰਾ ਕੈਲੰਡਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 1/2007 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 25.10.2010 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬੰਧ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate